

U ime Allaha, Sveopćeg dobročinitelja, Milostivog

B I L T E N

DJETINJSTVO – MLADOST – ZRELOST

L O T O S - Bilten - Newsletter
No 24

Zenica , 2021

Izdavač:

Udruženje L O T O S Zenica, Zaštita mentalnog zdravlja

e-mail: lotos@bih.net.ba

www.lotos-mentalnozdravlje.com

facebook: Lotos- Zaštita mentalnog zdravlja

instagram: [lotos.mentalno.zdravlje](https://www.instagram.com/lotos.mentalno.zdravlje)

Za izdavača: Emina Hadžihalilović

Tehnička priprema i prevod na engleski jezik:

Enes Hadžihalilović

Štampa: Eurocopy Zenica

e-mail: euroccopy@yahoo.com

euroccopy@gmail.com

Bilten se publikuje jedanput godišnje

LOTOS

Zaštita mentalnog zdravlja; Protection de sante mental;
Mental Health Protection

Udruženje je počelo raditi 1992 g., a registrovano je 23.08.1995. godine, pod reg. brojem R-II-90/95 sa svojstvom pravne osobe. Preregistracija je izvršena 11.12.1997. godine pod brojem 08-72-138/97 kod Ministarstva pravde ZE-DO kantona. Udruženje "Lotos" je osnovala grupa entuzijasta u toku rata. Sa novim Zakonom o udruženjima i fondacijama je usklađeno 03. februara 2010. godine uz stari broj 06-05-138-1/97.

Prioritetni sektori:

- zaštita mentalnog zdravlja
- demokratizacija i primjena ljudskih prava i sloboda
- civilno društvo
- umrežavanje

Misija organizacije:

- rad sa talentovanom djecom
- edukacija
- zaštita okoline
- integracija mentalno hendikepirane djece i omladine
- međusobna podrška porodicama sa invalidnim članovima
- razvoj dobrovoljnog sektora
- izgradnja tolerancije u lokalnoj zajednici

Struktura organizacije:

Organizacija ima skupštinu, upravni odbor, izvršnog direktora i administrativno-finansijskog asistenta.

Organizacija izdaje godišnji bilten.

U "LOTOS", Lukovo polje br. 53., 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina

Tel./fax: +387 (0)32 421 873, 420 750

GSM: +387 (0)61 892 084, 061 186 955

www.lotos-mentalnozdravlje.com - e-mail: lotos@bih.net.ba

facebook: Lotos-Zaštita mentalnog zdravlja

Račun BAM:1610550003290078 kod Raiffeisen banke dd BiH

filijala Zenica

Nosioc računa (naziv računa) Udruženje Lotos

LOTOS

Zaštita mentalnog zdravlja; Protection de sante mental;
Mental Health Protection

LOTOS Association was established in 1992, and registered on August 23, 1995.

Its areas of interests are:

- protection of mental health in children, youth, adolescents
- democratization, promotion and protection of human rights especially of marginalized social categories
- development of civil society
- networking

The Mission of LOTOS is to provide a safe space for the marginalized social categories, and to work:

- with talented children
- with children with development challenges and their parents and families
- with marginalized social categories
- on the development of the civil society and voluntary sector in our society
- on peace, human rights and tolerance building in our society.

LOTOS is a volunteer association of citizens, whose aim is to contribute to the human welfare in general. The association was registered in Zenica, Bosnia-Herzegovina, and acts as a non-party, multicultural community. It contributes to mental health protection of heavy wounded persons, paraplegics, refugees, mentally ill, as well as healthy children and adults.

LOTOS activities are carried out through the following:

- counselling office for mental health
 - research projects
 - recreational projects
 - diagnostic-therapeutic projects
 - educational programs for professionals and non-professionals
 - joint projects with local, republic and international organizations who run the same programs
 - translations, printing and distribution of the literature related to the field of mental health
- LOTOS cares about multi cultures, reduces depression within families and raises self-respect and self-confidence at children and adults to a higher level.

Our volunteers bring peace and hope for the future.

How can you support LOTOS activities? Become a donor

Dođi, dođi ! Ma ko da si , ma gdje da si
Makar bio i nevjernik,
ili da se vatri moliš.
Opet dođi!
Naša tekija, nije tekija očaja.
Pa ako si i sto puta obećanje prekršio,
Opet dođi, samo dođi.

“M.DŽ. RUMI” (1207 -1273)

Dragi prijatelji

Evo prošla je još jedna godina ispunjena raznim izazovima i aktivnostima u Lotosu, 2021.

Radili smo i družili se bez obzira na mnoge prepreke. Sada treba da napišem predgovor za bilten broj 24. Poslije dugog razmišljanja sam se sjetila jedne video igrice. Nju su igrala moja djeca a ponekad i ja sa njima kad bih našla slobodnog vremena.

Igrica se zove „Super Mario,„. Predpostavljam da se mnogi sjećaju Mariovih avantura i naizgled nemogućih zadataka. On je morao izvršiti te zadatke da bi prikupio medalje koje će mu pomoći da pređe na naredni level. Tamo pomoću tih medalja lakše riješi zadatke na koje je nailazio. Naš život je sličan toj video igrici. Od malena nam se postavljaju razni zadaci koje u svom razvoju postepeno izvršavamo (savladavanje uspravnog hoda, učenje govora, učenje spolnoj pripadnosti (dječak - djevojčica), učenje imena), neke slabije neke uspješnije. Ali važno je ostati u igri života.

Često preskočimo neki zadatak jer nam se učini da je nemoguće riješiti ga u datom trenutku. Tako i Super Mario ima mogućnost preskočiti neke zadatke preći na sljedeći level i nastaviti igru, ali u tom novom levelu naiđe na prepreku koju može prevazići samo uz medalju (nagradu) koju je trebao osvojiti u predhodnom levelu (onu koju je zaobišao).

Mi u Lotosu imamo Misiju u ovoj našoj igri života i treba da je igramo do kraja kako bi prešli na sljedeći level i tamo uživali u plodovima rada i truda koji smo uložili. Jednoga dana kada se igrica završi možemo sa ponosom reći pobedio/la sam u toj igri.

Opet ću se vratiti na poređenje sa igricom, ponekad kao i u igri i u životu pronađemo blago (u svakom smislu duhovnom, materijalnom, kognitivnom) tamo gdje se najmanje nadamo. Znači treba nastaviti biti uporan i dobar a seharu sa blagom ćeš pronaći ili će ona pronaći tebe.

Do sljedećeg godišnjeg biltena br. 25 ostajte mi živi, zdravi i u igri.

Mirjana Puđa predsjednica Skupštine udruženja Lotos

U Zenici, 31. 12. 2021

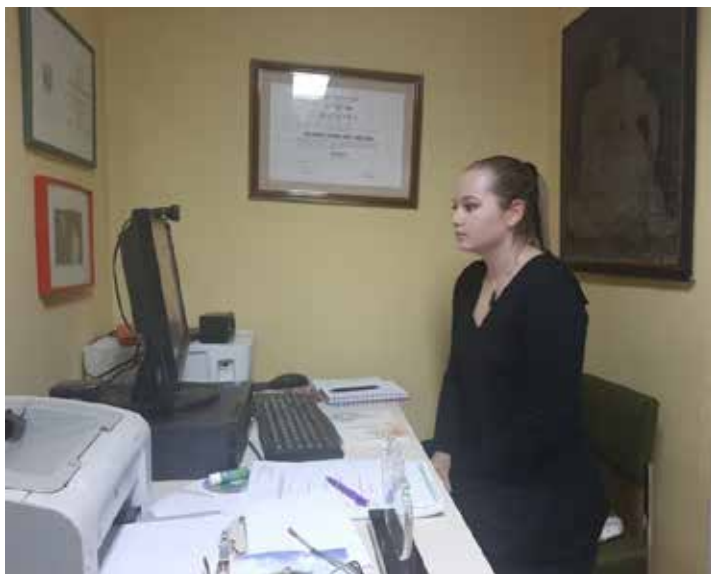
Januar

- 1. januar: Svjetski dan porodice (UN)
- 10. januara: Međunarodni dan smijeha
- 20. januar: Zimski pejisaž – radosti raspusta uz druženje na planini
- 30. januar: dovršavamo Bilten za proteklu godinu i pripremamo promotivni materijal za „Lotos“

U prvim januarskim danima se obavezno organizuje radni sastanak na kojem se u opuštenoj atmosferi uz prepričavanje novogodišnjih dogodovština rezimiraju utisci od protekle godine.

Februar

- 7. februar - Međunarodni dan života
- 8. februar – Godišnjica Sarajevske olimpijade
- 11. februar - Svjetski dan bolesnika
- 13. februar - rođendan Habibice
- 14. februar - Valentinovo - Dan zaljubljenih
- 14. - 28. februar - Posjete prijateljskim organizacijama

Ilhana Đukić, studentica psihologije je pristupila Lotosu kao volonterka. Njen prvi zadatak je bio učešće na konferenciji o mladima u organizaciji Dijaloga za budućnost. Konferencija je vođena on-line.

REGIONALNA DIJALOŠKA PLATFORMA ZA MLADE

11. I 12. FEBRUAR 2021.

Tema: fantazija, crtež olovkom.

Autorica: Anesa

Priča o ljubavi Sunca i Suncokreta

Sanjala sam da tonem u polje suncokreta.

Ti suncokreti, tamo u polju gledali su u Sunce, okrenuti ka njemu. Svi, osim jednog. On, naizgled neustrašiv, gorštačkog izgleda saginje glavu pred Suncem.

Taj Suncokret, pribjegava i plaši se Sunčeve toplote, misleći da će ga ona uništiti, spaliti, ne znajući da ga to Sunce želi samo ugrijati svojim toplim zracima. Nesvjesno, katkad krišom pogleda to Sunce i shvati da je po njima nebeskom voljom izlivena ista boja - žuta. Boja najskupljeg zlata, boja zlatnih pehara iz kojeg su, oni koji su kraljevske krvi, pili najskuplja vina. Ali, njihova boja nije očaravala bogatstvom već topline, a ipak ta boja bila je najskuplja.

Uplašen, taj Suncokret zanemaruje činjenicu da su jako slični. I zbog tog straha, Suncokret neće nikada imati dovoljno hrabrosti podignuti svoju žutu glavu i pogledati Sunce.

A Sunce...Sunce će ga vječno promatrati gore s neba i tako željeti da ga Suncokret samo jednom pogleda. Samo jednom...dok ga ima na nebu i dok ga Mjesec uvečer ne otjera prema Zapadu.

Njihova ljubav, uplašenog Suncokreta i tužnog Sunca je nestvarno velika, bezuslovna, neizmjerena, ali isto toliko i nemoguća. Nemoguća, jer kad se ugasi dan i noć nastupi, Suncokret će skupiti svoje latice i zaspati, a Sunce će otploviti ka Zapadu jedva čekajući da svane da ga probudi svojim toplim zracima. Kad se ugasi dan i noć nastupi, oni su razdvojeni, jedino što ih tad povezuje su njihovi snovi na kojima im zavide i oni najveći sanjari.

Na javi ta ljubav je nemoguća. Melodiju te njihove nemoguće ljubavi prati jedna tužna i uplakana violina, koja suzama natapa svoje gudalo.

Suncokret nikada neće pogledati Sunce, ma koliko to željelo, neće doći pod njegov vidokrug, baš kao ni meni moj vojnik sreće... Moj bezimeni vojnik sreće neće nikada znati kao ni Suncokret da sam njegov pogled trebala kao otkucaje svoga srca, ali me nije pogledao, baš kao ni Suncokret Sunce.

I njihova ljubav i naša ljubav bit će, možda jednog dana, stotinama godina poslije ispričana u stihovima, u pričama, u bajkama ili u baladama nekoj djeci, koja su nestrpljivo čekala čuti priču o ljubavi Sunca i Suncokreta.

Sarajevo, maj 2021.

Semra Bukva

Mart

- 1. mart Dan suvereniteta Bosne i Hercegovine
- 8. mart Dan žena
- 14. mart Međunarodni dan rijeka
- 20. mart Dan Zenice
- 21. mart Prvi dan proljeća – odlazak u prirodu
- 21. mart Dan Down sindroma
- 21. mart Međunarodni dan borbe protiv rasizma
- 22. mart Svjetski dan voda
- 27. mart Dan teatra

Nacrtajmo radost

Radovi štićenika Zavoda
za specijalno obrazovanje
i odgoj djece "Mjedenica"

Muzej grada Zenica

ČETVRTAK
4.3.2021. u 13h

Rado smo bili učesnici ove manifestacije. Sa Zavodom – Mjedenica sarađujemo više od 40 godina, a sa našim Gradskim muzejom povremeno.

SRETAN TI 8
MART DAN ŽENA
ZA AJŠU DOKTORICU
OD TVOJE
JASMINE

Već je tri godine kako je Jasmina umrla. Naše ladice su pune njenih pjesama i crteža, te različitih čestitki. Bila je skoro 15 godina Lotosova korisnica. Bila je i u drugim udruženjima gdje je učestvovala u pozorišnim predstavama i planinarskim pohodima.

Danas se je sjećamo baš povodom 8. marta. Jasmina je spadala u djevojke sa smanjenim intelektualnim kapacitetima. Kada je ostala trudna krila je trudnoću do 7. ili 8. mjeseca. Kada se trudnoća nije mogla više skrivati prihvatili smo tu situaciju i obavijestili Centar za socijalni rad da Jasmina živi sama (rodtelji su umrli) i da iščekuje porod. Ona je znala ko je otac ali nikada nije htjela reći njegovo ime. Jasmina se jedne noći porodila sama u kupatilu i rodila je blizance. Komšije koje su čule njenu vrisku zvali su hitnu pomoć. Jedno dijete je umrlo odmah a drugo dijete je kasnije ostavljeno u "Dom i porodicu", ustanovu za smještaj djece bez roditeljskog staranja.

U našoj karijeri smo imali nekoliko puta slučajeve neželjenih trudnoća kod djevojaka koje su nažalost mentalno retardirane. Kao po nekom pravilu one ne odaju ime osobe koja je otac njihovog djeteta. Imali smo nekoliko takvih slučajeva kada su komšije provaljivali vrata kada su slušale vrisku od porođajnih bolova djevojaka i kasnije pomagale oko birokratskih procedura, kod izdavanja uputnica za bolnicu ili prijave za Centar za socijalni rad.

20. mart je rođendan našeg grada. Taj dan crtamo, pišemo sastave i pjesme na temu Zenica i šetamo.

Na Dan našeg grada napustila nas je naša draga volonterka Senija Fetić – Sena. Ostat će nezamjenjiva. Rado je pjevala, pravila pite za nas i za sve naše goste iz inostranstva, rado glumila i rado pričala viceve. Sena je i majka sina šehida. Na slici je treća osoba sa lijeve strane.

Gospođa Sena objašnjava volonterki Ivani Vasić izradu jednog unikatnog predmeta.

Lotos među svojim korisnicima ima i osobe koje boluju od epilepsije. I Lotos im u svojim aktivnostima daje podršku.

Epilepsija predstavlja neurološki poremećaj koji je izazvan abnormalnom aktivnošću nervnih ćelija, a koje se manifestuje ponavljanjem epizode napada koji mogu dovesti do djelimičnog ili potpunog gubitka svijesti, ukočenosti ili poremećaja govora. Roditelji ne smiju kriti u javnosti bolest svog djeteta i zato je važno da i simptome bolesti poznaje učitelj i drugovi u razredu, vaspitači u obdaništu i drugi koji dolaze u kontakt sa djetetom koje boluje od epilepsije.

APRIL / TRAVANJ 2017

LJUBIČASTI DAN – DAN PODRŠKE OBOLJELIM OD EPILEPSIJE

April

1. april Dan autizma
7. april Svjetski dan zdravlja
8. april Svjetski dan Roma
19. april Dan civilnih žrtava Grada Zenica

Generalna skupština UN-a proglasila je 2. April Svjetskim danom s vjesnosti o Autizmu.

Autizam je neuro razvojni poremećaj kojeg karakteriše problem u komunikaciji i ponavljajuće ponašanje.

Radi se zapravo o cijelom spektru poremećaja koji ima svoje genetske i okolišne uzroke. Glavne karaktersistike autizma su: teškoće u socijalnim interakcijama, teškoće verbalne i neverbalne komunikacije, neuobičajno ponašanje, ograničenje aktivnosti i interesi te različite motoričke smjetnje. Uz ove specifične simptome često postoji niz nespecifičnih simptoma, kao što su: fobije, poremećaji ishrane i spavanja, napadi bijesa, autoagresi vnost.. Osobe sa autizmom mogu razviti preosjetljivost na zvukove , dodire, ukuse, mirise, svjetlost i boje. Neke osobe sa autizmom mogu dažive djelimično nezavisno, dok će drugima biti neophodna dodatna podrška tokom čitavog života. Autizam se obično razvije u prve tri godine života , a pogođeno je pet puta više dječaka nego djevojčica.

Bez kontakta očima

Ne igra se s drugom djecom

Upadljivo hiperaktivno ili krajnje pasivno

Izve pokazuje strah od opasnosti

Smiје se ili hihotće bez razloga

Đjeluje kao da nečuje

Okreće predmete repetitivno

Pruža otpor učenju

Poravnja riječi mehanički

Nemaštovito u igri

Neobično vezano i zaokupljeno predmetima

8. aprila 2021. godine cjelokupnu zajednicu Bosne i Hercegovine i inostranstva je napustio poštovani Jovan Divjak.

Na diplomatskom bazaru u Sarajevu 2019. godine slikali su se gospodin Divjak i naša Mirjana. Više puta smo bili zajedno na različitim manifestacijama posvećenim humanitarnom radu, civilnom društvu i sl.

April je mjesec kada se priroda već probudila. Šume ispod Lisca su prepune sremuša. Naše volonterke i korisnice idu često u prirodu, beru sremuš i odmaraju se uz blagotvorni šum potoka.

Mersed

Maj

- 5. maj Dan sjećanja na ubijenu djecu Sarajeva
- 7. maj Dan džamija
- 15. maj Dan porodice
- 17. maj međunarodni dan borbe protiv homofobije i transfobije

Potvrda

da je

Mirjana Puđa

učestvovala u „Programu obuke sticanja i jačanja kompetencija i intelektualnih vještina“

Modul II - Prikupljanje sredstava i menadžment

predavač: Mak Kapetanović

19. i 20.05.2021.

Lejla Ramić-Mesihović

Lejla Ramić - Mesihović,
Projekt Menadžerica "Žene na izborima u BiH"

Švedska
Sverige

UNDP

Poštovani,

Još jednom zahvaljujemo na učešću na Okruglom stolu "Pravna zaštita LGBTI osoba: između antidiskriminacionih i krivičnih zakona i prakse", održanom dana 28.05.2021. godine, te, u skladu sa dogovorom, u prilogu dostavljamo prezentacije, korištene na istom.

S poštovanjem

Ehlimana Međić

Pravna savjetnica

Projekat unapređenja efikasnosti sudova i odgovornosti sudija i tužilaca u BiH – treća faza – ICEA

Legal Advisor

Improving Court Efficiency and Accountability of Judges and Prosecutors in BiH - Phase 3 Project

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine

High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

Kraljice Jelene 88

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

tel: +387 33 707 539

fax: +387 33 707 550

JUNI

- 4. juni UN-ov Dan nevinih žrtava djece – žrtava agresije
- 5. juni Dan čovjekove okoline
- 20. juni Izlet na „Branu II“ – Likovna radionica u prirodi
- 20. juni Svjetski dan izbjeglica
- 26. juni Međunarodni dan borbe protiv zloupotrebe droge i nezakonite trgovine ljudima
- 26. juni Dan povelje UN

Selena proučava guštera. Drži ga u rukama bez straha

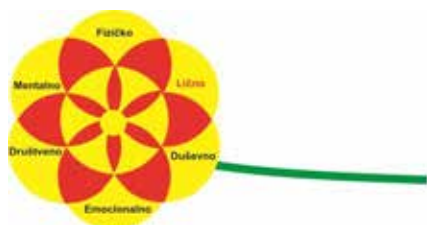
Gospođa Sedžida okopava sadnicu povodom danazastite čovjekove sredine.

Treće životno doba

Treće životno doba se dijeli na tri perioda: od 65 do 75 godina, od 75 do 85 godina i dalje i taj period se smatra da je već senilnost. Osnivačica Lotosa prim.dr.mr.sc.dr. Aiša Smailbegović-Hadžihalilović je uspješno prebrodila prvi period treće životne dobi i zakoračila u drugi period treće životne dobi. Ovaj prvi period je završila trećim izdanjem svoje skripte "Humani odnosi među polovima" U treće izdanje su dodana neka sjećanja studenata i njena razmišljanja iz proljeća ove 2021. godine. Donosimo Vam ih na čitanje i razmišljanje I dobijanje novih ideja za društveni aktivizam. Rođendan dr. Aiše je 04.06.1946. i sada je napunila 75 godina.

**UVOD U PROUČAVANJE I PODUČAVANJE
HUMANIH ODNOSA MEĐU POLOVIMA**

A **APSTINENCIJA**
B **VJERNOST**
C **KONDOM**
D **RECI DROGI - NE**

Proljeće 2021.

Početak ove kalendarske godine obilježen je prijavom niza mladih djevojaka za seksualno nasilje uključiv silovanje. Počela je javna kampanja osuđivanja ali nije počela kampanja prevencije.

Podsjetit ćemo se nekih definicija koje su nam važne uz ovu kampanju a provlačili smo ih kroz tekstove ove knjige.

Definicija problema

Deklaracija UN-a o eliminaciji nasilja nad ženama definira nasilje kao bilo kakav akt nasilja koje se temelji na rodu, a koji kao posljedicu ima ili je vjerojatno da će imati, fizičku, seksualnu ili psihološku štetu ili patnju kod žena, uključujući prijetnje takvim radnjama, prisilu ili samovoljno lišavanje slobode, bilo u javnom ili privatnom životu.

Nasilje nad ženama obuhvaća (ali time ne smije biti ograničeno): fizičko, seksualno i psihološko nasilje u porodici (premlaćivanje, seksualno zlostavljanje u porodici, bračno silovanje, genitalno sakaćenje i drugi tradicionalni obredi koji ženama nanose povrede, izvanbračno nasilje, nasilje do kojeg dolazi u široj zajednici (silovanje, seksualno zlostavljanje i/ili uznemiravanje na poslu, obrazovnim institucijama ili drugdje, trgovanje ženama, prisilna prostitucija) te nasilje počinjeno ili tolerirano od strane države.

Seksualno nasilje

je svaki seksualni čin počinjen protiv volje druge osobe, bilo da žrtva nije dala pristanak ili ga nasilnik i nije mogao dobiti jer se radi o djetetu ili nemoćnoj osobi. U tu vrstu nasilja spadaju:

Seksualno zadirkivanje, nepoželjni komentari, egzibicionizam, neželjeni seksualni prijedlozi, prisila na sudjelovanje ili gledanje pornografije, neželjeno diranje, prisilan seks, silovanje, incest, bolni ili ponižavajući seksualni čin, nasilna trudnoća, trgovina ženama i eksploatacija u industriji seksa, podvođenje, spolni odnos djetetom, spolni odnos zloupotrebom položaja, bludne radnje itd.

Korijeni nasilja nad ženama leže duboko u strukturi društva, a nasilje predstavlja najčešći oblik kršenja ljudskih prava u Evropi.

Nasilje se prepoznaje kao gorući problem tek 1993. godine usvajanjem Deklaracije o eliminaciji nasilja nad ženama te se svrstava u prioritarno područje djelovanja u promoviranju jednakosti muškaraca i žena.

U svijetu je aktivan pokret označen kao #MeToo koje osnažuje žene da prijavljuju seksualno zlostavljanje i uznemiravanje. Da li je pod sugestijom tog pokreta ili ne prvo su počele žene u Beogradu a zatim i žene iz drugih krajeva da prijavljuju takve doživljaje u svom životu. Javna je tajna da zbog straha od posljedica za karijeru i egzistenciju mnoge žene na poslu u školi bilo srednjoj bilo visokoj ne podnose prijave za neželjena udvaranja, lascivne komentare, neprimjerene dodire, pozive na izlazak, zaključavanja u profesorske kabinete jer više one ostanu oštećene i stigmatizirane nego tzv. predator.

Dr. A.Bagarić naglašava da milijuni sposobnih i spremnih osoba ne pomažu žrtvama jer bi se to moglo tumačiti kao miješanje u "privatne" stvari. Seksualno uznemiravanje i zlostavljanje nije privatna stvar nigdje (niti je na poslu, ulici, porodici, sportskom klubu, školi). Uvijek ćemo se miješati i uvijek biti na strani žrtve. Važno je da javne ličnosti javno govore o svojim emocionalnim odnosima pokazujući tako model ponašanja koji će mladi slijediti. I naravno da javno govorimo o svojim pogreškama na tom području. Zadaća je cijelog društva odgajati i razvijati slobodne, zdrave, odgovorne i kreativne osobe.

Okrugli s to

Okrugli sto je mjesto za raspravu različitog karaktera. Razlikuje se od tzv. dugog stola jer su svi učesnici jednaki i ravnopravni i mogu se gladati u lice. Okrugli sto kao vid komunikacije služi popularizaciji stručnih i društveno-značajnih tema ili kao mjesto za donošenje zakona strateških dokumenata i sl. Za nas je značajno da se od završetka agresije na Bosnu i Hercegovinu do danas održalo niz okruglih stolova u organizaciji mnogobrojnih lokalnih ili međunarodnih organizacija.

Rodna ravnopravnost je ključna evropska vrijednost zagarantirana pravnim i političkim okvirom Evropske unije. EU i njene države članice prednjače u naporima da zaštite, ispune i omoguće ostvarivanje ljudskih prava žena i djevojčica, te predano zastupaju ova prava u svim vanjskim odnosima.

Uglavnom se u zaključcima mnogobrojnih susreta uočava nedostatak statističkih podataka, specifični izazovi sa kojima se suočavaju žene, kao što su nedostatak informacija i usluga na polju seksualnog i reproduktivnog zdravlja, te uticaj duboko uvrijeđenih stereotipa.

Npr. jedan od zaključaka je nedostatak edukacije o seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima. Nepostojeće ili neadekvatno seksualno obrazovanje u školama je prepoznato kao ključni problem.

Nastavnici i nastavnice obično nemaju dovoljno znanja ili koriste pogrešne metodologije.

Učesnice naglašavaju da je važno promovirati planiranje porodice, između ostalog zato što se time unaprijeđuju prava žena. Npr. na okruglom stolu sa temom pristup i pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu 14.12.2017. se naglašava da bi trebalo uložiti novac u informativnu kampanju kako bi se žene ali i muškarci upoznali sa mogućnostima planiranja porodice. Takođe je potrebno uvesti obavezni predmet o seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima u osnovne i srednje škole.

Komentar

Naziv seksualno obrazovanje je prije skoro 50 godina zamjenjen nazivom humani odnosi među polovima u stručnoj literaturi jer isključuje asocijacije većine populacije na teme usko vezane uz anatomske spol pojedina. Literature za ovu oblast ima dovoljno samo je treba potražiti. Izdato je niz brošura iz nevladinog sektora kao i od različitih ministarstava pri vladi i državnih agencija.

Mi smatramo da je naš priručnik pisan za potrebe zdravstvenog fakulteta u Zenici skroman doprinos pedagozima i drugima koji rade sa mladima i odraslima u pristupu ovoj temi.

Smatramo da ne mora postojati u školama poseban predmet nego da se teme uvrste u sve predmete interdisciplinarno. Od nastavnika u školi ili na fakultetu ili predavača na različitim seminarima zavisi kako će podučavati. Važan je autoritet predavača, njegov stav prema temi, njegovo opšte i stručno obrazovanje, ali je najvažnija m o t i v a c i j a .

Naš pristup ovoj temi izložen je u predhodnim tekstovima ove monografije - univerzitetskog priručnika. Najčešće je forsirana dramska improvizacija studenata na određenu temu. Studenti na predavanjima bi se malo razbudili i sa većim interesom pratili temu i poslije improvizacije npr. studenti tumače likove majke i oca kojima djevojčica dolazi reći da je trudna ili sin priznaje da je gej. Za scenu iz gerijatrije smo pozvali prvakinja našeg pozorišta gospođu Šefiku Korkut Šunje da odglumi ulogu učiteljice. U tekstu "Čelično godište". Mislimo da je naš rad i priprema radionica bila uspješna.

Autorice

Na kraju semestra dr. Aiši Smailbegović Hadžihalilović mi studenti smo darovali veliku korpu cvijeća. Evo zašto:

Bio sam student druge generacije Zdravstvenog fakulteta u Zenici. Na rasporedu predavanja sam vidio predmet pod nazivom "Humani odnosi među polovima" predavač prim.dr. Aiša Hadžihalilović.

Naziv predmeta HOMP (skraćenica) je za mene bio nepoznanica ali sam odprilike naslućivao o čemu se moglo raditi.

Dr. Hadžihalilović se sjećam iz djetinjstva kao drage osobe iz dispanzera za djecu jer smo većina nas kao djeca bili i njeni pacijenti. Ovo sada je druga percepcija i drugačiji pristup, mi studenti nismo više djeca, a ni pacijenti a doktorica je predavač.

Prvo predavanje koje je održala dr. Hadžihalilović je bilo jako interesantno kao i sva druga njena predavanja. Nastupila je kao izvrstan pedagog, izuzetan stručnjak i nadasve jako pristupačna kao i uvijek, samo sada u ulozi mog profesora a ne u ulozi ljekara. Sada je bila komunikacija na relaciji profesor - student, što je davalo nama studentima priliku da se još više približimo i zbližimo sa dr. Aišom Smailbegović Hadžihalilović.

Svaki nastup i svaki pristup je bio jako elokventan kao i svako njeno izlaganje. Moram priznati da smo svi uživali u tim predavanjima kao i na ispitu.

Zašto je bio takav utisak i koji je razlog?

Razlog je upravo sve ono što sam ranije naveo u tekstu ovog mog pisanja ali još jedan jako bitan razlog jeste što primarijus dr. A. Hadžihalilović nije bila od onih "nedodirljivih" od onih nadobudnih i onih koji žele da studenti imaju strah. Opušteni smo bili kako na predavanjima tako i na ispitu.

U jednom našem zajedničkom razgovoru kada su studentski dani ostali iza nas draga doktorica mi je otkrila zašto kod nje studenti nisu padali na ispitu. Odgovor me zadivio! Nije ona "poklanjala" ocjene, nije propuštala neznanje, ali se trudila da "izvuče" iz studenta sve što zna, jer kako kaže dr. Hadžihalilović: "Ako obaram studente, znači da vas ništa nisam naučila. Šta sam onda radila cijeli semestar!?"

Ono što je vrijedno da se posebno naglasi, jeste upravo to što nas je naučila dr. Hadžihalilović i što smo usvojili znanja iz nastavne jedinice koju je ona predavala?

Predmet HOMP nam je približio između ostalog i osobe sa određenim poteškoćama u razvoju, osobe sa problemima psihičke i fizičke prirode. Kroz ova predavanja lakše smo shvatili i usvojili način komunikacije i pristup osobama sa određenim poteškoćama i mogu slobodno reći da smo

postali bolji profesionalci svoje struke zahvaljujući dr. Hadžihalilović. Nastavna jedinica HOMP je imala za cilj da sa naučnog i profesionalnog aspekta studentima omogućući bolje razumijevanje urođenih i stečenih poteškoća kod osoba svih uzrasta, a posebno kod djece i da nam pomogne u profesionalnom pogledu kako pristupiti i pomoći ovakvim osobama. Moram priznati da je lično meni ovaj predmet otvorio sasvim nove vidike i olakšao mi u mnogim situacijama kada je u pitanju moj profesionalni angažman kao visoko kvalifikovanog zdravstvenog radnika.

Kako nas je dr. Hadžihalilović privolila da pomno iščitamo udžbenik iz njenog predmeta?

Naglasila nam je još na prvom predavanju: "Ko pronađe štamparsku grešku, veća je ocjena".

Kako izuzetan pedagoški pristup, ustvari nismo ni bili svjesni koliko temeljito učimo tražeći štamparske greške. Kada smo došli na ispit niko nije bio nespreman. Sjećam se jednog predavanja kada je na početku predavanja dr. Hadžihalilović pustila muziku i pozvala nas da plešemo. Ustvari, pokazala nam je jedan od načina kako ljude opustiti i odagnati tremu, kod umora naročito umora u noćnoj smjeni.

Za kraj, dovoljno je naglasiti da je naša generacija dr. Hadžihalilović proglasila profesorom godine. To smo potvrdili na zadnjem predavanju kada smo joj uz znak zahvalnosti kupili korpu sa ružama, trideset ruža. Od svakog studenta po jedna ruža, kao znak zahvalnosti za dragu profesoricu. Ovim gestom izmamili smo suze radosti kod naše profesorice. Evo i danas, već više od jedne decenije koliko je prošlo od mog studija, rado sretnem profesoricu, rado porazgovaramo i svaki put ima ponešto da mi kaže. Svaki susret podsjeti na lijepe momente tokom studiranja i danas svi mi njeni bivši studenti jako smo joj zahvalni.

U Zenici, mart 2021. godine

Halid Ibrahimagić

Svaki početak podrazumjeva promjenu, izazov, dok se čini kao da odrastanje teče jako sporo, u jednom momentu nakon prvog dana srednje škole, tako brzo, kao treptaj, počinje škola života sa pripremom dokumenata za prijavu na fakultet. Veselje i entuzijazam Vas preplave sa mnoštvom očekivanja veoma brzo, a realnost udari u glavu ...

I to je to. Upisala sam toliko željeni fakultet i odjednom je vrijeme da se započne novo poglavlje života. O tome kako ćete se provesti tih prvih dana vjerojatno nemate jasnu sliku, ali jedan mogući scenarij iz sasvim osobnog ugla nama svima ostane u sjećanju.

Prilagodba je težak posao, ali "Čovjek ne može otkriti nove oceane ukoliko nema hrabrosti izgubiti iz vida obalu", napisao je nekad davno Andre Gide. Mala siva zgrada tada mi je izgledala velika baš kao ocean, nedostižna sa puno nade i snova sa željom i hrabrošću da vidim i osvojim do tada nedostižnu planinu odvajajući se od sigurne obale. Odzvanjale su mi riječi roditelja da svaki san je ostvariv samo je bitno vrijedno i uporno raditi i rezultati neće izostati, što mi je bila i ostala vodilja do danas.

Koliko sreće u jednom danu nezamislivo je izreći riječima. Na moju sreću položila sam prijemni ispit i primljena sam u prvom roku. O indeksu, ah, o indeksu se može ispisati roman, gledala sam ga i gledala, toliko sam ga gledala da sam naposljetku mislila da će se korice stanjiti, a iz najljepšeg sna neko probuditi. Upravo taj prvi indeks pokrenuo je lavinu nakon diplomiranja, poželjela sam imati još jedan, pa sam magistrirala, poželjela još jedan i naposljetku doktorirala.

Prvi dan na fakultetu o njemu je teško izreći osjećaje isprepletene sreće i uzbuđenja. Amfiteatar je izgledao tako veliko, nebo mu je bila granica, a tek koliko studenata na jednom mjestu, a kasnije sklopljenih prijateljstava, muka, iscrpnog rada, suza, radosti i sad se sjećam sa sjetom na najljepši period mog života.

Odjednom je sve bilo lakše, već za par sati sklopila sam bezbroj prijateljstava.

Predavanja su se nizala jedan za drugim, a ja bilježila sve što sam čula, sve što će mi kasnije omogućiti da budem jedna od najboljih. Nedugo zatim došlo je predavanje koje nije bilo kao niti jedno do tad, Katedra profesorice Ajše Hadžihalilović. Interaktivna nastava, nepoznata na fakultetu, rad u grupama, dinamičnost, neiscrpna dosjetljivost, smjeh, činila je da svi mi koji smo prisusvovali vježbama i umorni od predhodnih predavanja, dobijemo neizrečivu energiju i snagu. Predavanja koja će biti toliko interesantna da koliko god trajala, bila su uvijek prekratka,

predavanja koja ću i ja kao i ostali studenti iščekivati iz sedmice u sedmicu sa željom da nikad prestati neće. Predavanja koja nikad neću zaboraviti. Nakon prvog predavanja prišla sam profesorici Ajši veseloj, energičnoj, razigranoj punoj života, onako iskreno upitala potajno žudeći uz želju da i ja budem nekad bar djelić kao ona, profesorice: A odakle ćemo ovo učiti? Možda tada potajno želeći da osvojim, ta ista znanja i da u očima onih ispred kojih danas stojim, tada nesluteći, idem stopama moje tadašnje učiteljice života.

Pokazala mi je literaturu, knjigu koju sam u trenu, gutajući svaku riječ iščitavala, a kasnije iščitavala i iščitavala i danas je mogu čitati, a svaki put drugačije doživjeti. Knjiga koja Vas uz sva predavanja oplemeni i spontano uči životu i otvara neke nove vidike i teme o kojima možda svakodnevno ne razmišljamo.

Da, profesorica Ajša je baš tad bila iznad vremena, o njenoj veličini se može jako mnogo pričati i opet ne ostati bez osjećaja i riječi. Svi koji je znaju, ne ostaju ravnodušni, vole je, ona je veličina koja prirasta srcu. Danas o NAJDIVNIJOJ PROFESORICI i sjeti na prosle dane posvećujem tekst o veličini o kojoj mora stati pisani trag.

Profesorica doktorica Ajša Hadžihalilović, predstavlja primjer idealne profesorice, pedagogice koja se izdigla iznad svog vremena. Katedra koju je vodila oduvijek je bila omiljena studentima, zbog pomnog osmišljenog koncepta i zanimljivih radionica.

Buduci da je cijeli svoj radni vijek provela u radu sa djecom, učenicima, studentima, svojim radom je obilježila razvoj savremenih nastavnih programa i metoda u svom području, ali i na svim nivoima studija. Razvila je nastavne programe uz poticanje kreativnih aktivnosti sa posebnim naglaskom na usavršavanje mladih uz poticaj ka sticanju novih saznanja i iskustava, a nerijetko se i sama angažirala kako bi mladima pomogla da se školuju i usavršavaju. Svi koji su imali čast prisustvovati katedri profesorice doktorice Ajše imali su ne samo mentora, već i poticaj i uzor u znanstvenom, stručnom i nastavnom radu. Bila je pravedna usmjerena pohvalama i nije skrivala zadovoljstvo i uspjehe svojih studenata, diplomanata, magistranata i doktoranata, jer njihov uspjeh bio je i njen uspjeh.

Svojim dugogodišnjim predanim radom visoko je podigla ljestvicu i odredila dio standarda znanstvenog i nastavnog rada. Na mnoge je generacije ostavila trag prenoseći svoj način razmišljanja i rada, prije svega ozbiljnost, odgovornost, temeljitost, preciznost, inovativnost, kreativnost i upornost. Mi koji smo imali privilegiju slušati predavanja, učiti i iščitavati njene knjige, literaturu, danas imamo obavezu prenositi

sposobnosti i neizmjernu energiju na svoje učenike, studente i nasljednike.

I danas kada pišem nove udžbenike i znanstvene radove, prijavljujem znanstvene projekte, trudim se da osuvremenim nastavne planove, inoviram nastavne procese, po uzoru na moju dragu profesoricu.

Ponosna sam i presretna što sam imala i imam čast da poznajem profesoricu Ajšu koja je obilježila i dio mog života.

Neizmjerno zahvalna Vaša nekadašnja, studentica,

doc.dr.sci. Nizama Rudić-Aliefendić

Zenica, 11.01.2021. godina

Prošlo je 15 godina kako je studentica Nizama poslije prvog predavanja upitala "Odakle se to uči". Eto zapisali smo tekstove koje smo obradili u tom semestru i nadamo se da će naći svoje čitaoce.

Zainteresiranim osobama preporučujemo na uvid i neke nove publikacije kao što su:

Andrić D. i saradnice:

Pravni priručnik nasilje nad ženama sa akcentom na nasilje putem savremenih tehnologija - Centar za pravnu pomoć ženama 2016, Zenica
Mladenović L.:

Emocije menjaju rad mozga – Mreža Žene protiv nasilja, autonomni Ženski centar Beograd 2020.

Petrić A. i Dž. Radončić: Analiza praćenja krivičnih i prekršajnih postupaka u oblasti zaštite od rodno zasnovanog nasilja u Bosni i Hercegovini, udružene žene Banjaluka, 2017

Petrić A. i saradnici: Izvještaj organizacija civilnog društva o primjeni zaključnih zapažanja i preporuka CEDAW komiteta za Bosnu i Hercegovinu, 2013-2017.

Šadić S. i saradnici: Jednoroditeljske porodice - fondacija Cure 2020,
Šatrović A:

Pravo na roditeljstvo i roditeljska prava žena u Bosni i Hercegovini, fondacija Cure 2016.

Ždralović A. i saradnici : Žene u BH institucijama marionete zakonske kvote, fondacija Cure 2018.

ODLAZAK

Tonem polako u san
vječni

slabije vidim
i zaboravljam dnevne stvari
Sve obaveze i telefone
zapisujem.

Ne treba mi EEG
da potvrdi
Da mozak pati
Znam to i bez tehnike

Odlazim
Zadovoljna!
Ne znam
Nisam sredila sve zadatke

Ljudi
Iz moje generacije takođe odlaze
Tonem polako u san
Vječni.

Dr. Aiša

Gospođe Maša Elezović i Jelena Mihajlović, na slici sa Eminom Hadžihalilović upriličili su radnu posjetu Lotosu. Sastanak je protekao u vrlo ugodnoj atmosferi. One su predstavnice fondacije Trag iz Beograda.

SAFARI SARAJEVO

"Opet si u novinama." Tako mi se javio kolega, kad smo se pri-
jepodne sreli na hodniku Instituta za kriminologiju. Nisam znao
za to. Kada sam pročitao zapis, u kojem je novinar spominjao mene
i citirao nekoliko mojih izjava, otvorila se nova strana u mojoj zbiri-
ci poznavanja čovjekovog ponašanja. Moj doprinos u članku bio je
zanemariv, nekakva ilustracija jezive priče o kojoj nisam znao ni-
šta.⁸² Ono što sam rekao, moglo bi pomoći pri razumijevanju bilo
kakvog nasilja. Čitaoci koji su po zapisu zaključivali da poznajem i
priču koju je predstavio novinar bili su u zabludi. O ničemu napisa-
nom nisam imao pojma. Kasnije sam utvrdio da većina ljudi, među
njima i moje kolege, koje sam upitao o tome, nisu znali ništa. Bio
sam iznenađen da moje kolege to ne znaju jer se svi bavimo različi-
tim oblicima nedopustivog ponašanja, a to što smo mogli pročitati
bilo je, uprkos našem pozivu, iznenađenje za sve nas.

Slutnja zločina dolazila je iz romana tršćanskog Slovenca,
pisca Marka Sosiča,⁸³ koga je novinar predstavio u članku. *Koji iz
daljine dolaziš u moju blizinu* je roman kojeg je napisao umjetnik.
Novinar Aleksander Lucu je slutnju iz romana razvio u svom član-
ku s opisom organizacije zločina pod imenom Safari Sarajevo.

Odlučio sam pročitati Sosičev roman. Preplitanje snova, isti-
nitosti i mora, koje se iz noći sele u dan, iz snova u stvarnost, iz
prošlosti u sadašnjost. Pa ipak nigdje niti riječi po kojoj bismo za-
ključili da je u pozadini zločin. Samo na jednoj strani dugog roma-
na naveden je datum:

"Na časopisu, koji leži na hrpi drugih koji su nagomilani
jedan preko drugog, ugledam fotografiju s truplima žene i
muškarca, kako leže u travi uz prevrnuti bicikl.

Sačekam trenutak prije nego što pružim ruku i uzmem

⁸² Aleksander Lutz je u *Nedeljskem dnevniku* (9. septembra 2012) objavio
članak s naslovom *Uboj človeka iz užitka za sto mark* i s podnaslovom *Psihiatri
v Trstu poslušajo o safariju na ljudi v Sarajevo*.

⁸³ Marko Sosič: *Ki od daleč prihajaš v mojo bližino*, Ljubljana: Študentska
založba, 2012.

časopis s fotografijom mrtvih tijela. Očima idem preko slova, naslova, teksta, pogled skrećem s fotografije, tražim datum koji je na vrhu naslovne stranice:

13. april 1993. Moj Bože! Pogledam fotografiju i tekst koji je napisan ispod nje.

Bosna, žrtve među civilima.”⁸⁴

Sjetio sam se novinskih vijesti od prije desetljeća i više o tome kako su se zapadnoevropske, prije svega njemačke turističke agencije pobrinule za “pedofilski turizam”. Aviolinije za Kinu bile su zauzete sve dane. Kad je vremenom došlo u medije šta organizira “civilizirana” Evropa, promet u te krajeve se, u stvarnosti, smanjio. Ipak, turističke agencije uskoro su našle rezervne lokacije koje po zločestoj primamljivosti nisu puno zaostajale za zloupotrebom djece. Turiste su vozili u arapske države kako bi gledali izvršavanje smrtnih kazni.

Zatim sam se sjetio članka koji je opisivao posjetu ruskog pjesnika i pisca Eduarda Limonova Bosni.⁸⁵ Tamo se u brdima nad Sarajevom družio s Karadžićem i oprobao u pucanju iz mitraljeza na civile u opkoljenom mjestu. Snimak njegovog susreta i razgovora s Karadžićem te pucanja dostupan je na Youtubeu.⁸⁶

Umjetnikova predanost srpskoj vojsci i njenom vođi je, naravno, jeziva. Limonov ih je na slabom engleskom jeziku najprije pohvalio: “*You are very courageous people. A great power, fifteen countries are against you. And you resist.*” Kroz neko vrijeme, kako se trudio naći još bolji kompliment, nastavio je: “*I found the right word, it is admiration, I admire you.*”⁸⁷

Već ove vijesti su mi se činile dovoljno jezivim. A članak Aleksandra Lucuja se nastavlja s podacima o organizaciji pod nazivom Safari Sarajevo, o čemu sam slušao prvi put. Ta je postojala u Italiji između 1992. i 1994. godine. “Posjećivali su je svi koji su

⁸⁴ Ibid., str. 253–254.

⁸⁵ Frelj, P.: Međ vojno v BiH streljal na Muslimane, *Delo*, 30. 10. 2009, <http://www.delo.si/clanek/91466>.

⁸⁶ <http://www.youtube.com/watch?v=JkJPZvz27mg>.

⁸⁷ “Vi ste vrlo hrabri ljudi. Protiv vas je velika sila, petnaest država, a vi se opirete. Sada sam našao pravu riječ, to je divljenje. Divim vam se.”

željeli doživjeti adrenalinsko iskustvo te vrste: sto njemačkih maraka platiš ako želiš nekog ubiti, pedeset maraka si morao izbrojati za voajerstvo, dakle za posmatranje ubijanja.”⁸⁸

Ali, cijena je u stvarnosti bila viša. Po Lucujevom izvještaju nije malo ljudi u Trstu koji već godinama, ustvari već dva desetljeća, traže utočište kod psihijataru. Zločin je došao za njima u obliku traume koju većinom pokušavaju odagnati alkoholom. Tako ih moraju psihijatri prvo izliječiti od te kasnije bolesti, da bi se zatim mogli posvetiti izvornoj bolesti.

Kasnije sam, upravo zato da bih više saznao o “lovu na ljude”, razgovarao s više ljudi iz Trsta, odnosno s poznavateljima tamošnjih događaja. Uspjelo mi je da dođem do podataka o čovjeku koji je vozio autobus na “safari u Sarajevo”. Tako, kao što je u takvim primjerima uobičajeno, mnogi su čuli da se priča o tome, ali dugo vremena, sve do nekog trenutka, niko nije mogao ponuditi opipljivije informacije.

Također čovjeku, koga su mi označili kao vozača, nisam prišao blizu. Nisam ni želio, čak i kad bi to bilo moguće. Zadovoljio sam se s vjerom koju sam imao u svog sagovornika, psihijatra iz Trsta. Kao većina ljudi koji su upleteni u takve strahote, vozač je negirao vlastitu upletenost u ubijanje ljudi. Priznao je samo da je brinuo za prevoz, drugo ga nije zanimalo. Šta god da se u stvarnosti događalo, to je ostavilo teške posljedice. Alkohol, depresije i čovjeka nevrijednog života.

Sjetio sam se već davno pokojnog portira u jednom od ministarstava. Uvijek ureden, besprijeekorno obučen s kravatom, prijatno nas je pozdravljao iz dana u dan kad smo dolazili i odlazili iz službe. U međuvremenu se moglo s njim i vrlo prijatno porazgovarati jer je bio obrazovan čovjek. Pošto sam bio još mladi službenik, jednog dana sam upitao kolege kako to da je on zaposlen kao portir kad je sposoban za nešto više. Tad mi je jedan od kolega rekao da je on u invalidskoj penziji i da ustvari radi više honorarno. Izvana se ništa nije vidjelo, a ni iz razgovora s njim nije se moglo zaključiti da je bilo nešto loše. Ali kad se spustila noć, nad njim su se skupljale mrtve duše onih koje je tih dana nakon završetka Drugog svjetskog

⁸⁸ Izvor bilješka 82, str. 15.

rata ubijao kao zarobljenike. Vrištanje i bijeg od njih umirivali su se tek pred jutro. Vidjelo se da nijedna terapija nije mogla da otkloni noćne more. Nestajale su samo onda kad smo dnevni prostor napunili mi, živi ljudi, i razgovorom te druženjem tjerali strahove do sljedeće noći.

Tako mi se činilo da trščanski vozač samo pokušava otjerati dnevne strahove svojom pričom, najvjerovatnije pripremljenom za vlastito preživljavanje. Moguće da i njemu po noći dolaze prave slike zbog kojih mu se život promijenio u bijedno životarenje.

Razlika između plaćenika koji ratuju i ubijaju za novac, mnogi još i iz nekih drugih razloga, i "safari turista" je u stvarnosti jeziva. Ovi prvi, ako ništa drugo, često stavljaju na kocku svoj život, drugi iz potpuno sigurne okoline biraju žrtve i ubijaju ih. Među žrtvama ovih posljednjih teško je naći bilo koga drugog osim civila. U Sarajevu je podignut spomenik za hiljadu šesto ubijene djece u vremenu od 1992. do 1995. godine. Mnoga su bila žrtve akcije "Safari Sarajevo".

MASKA "VOJNOG UMJETNIKA"

Vojna žarišta svuda "pokrivaju" mediji. Neke vrste izvještavanja prevazilaze uobičajene predstave o ulozi onog ko izvještava. Engleska je 1994. godine poslala škotskog slikara Petra Howsona u Bosnu i Hercegovinu kao "službenog umjetnika rata", koji će taj rat vjerno dokumentovati. Vojni muzej u Londonu (Imperial War Museum) je ustanova koja brine o dokumentovanju gotovo svakog većeg sukoba bilo gdje na svijetu još od Prvog svjetskog rata pa dalje. Upravo zato je na taj dio Balkana stigao Howson. Još kao osamnaestogodišnjak pridružio se vojsci, a nakon jedne godine ju je napustio. Iskustvo je bilo očito vrlo važno za njegovo dalje djelovanje.⁸⁹

⁸⁹ <http://depo.ba/hronika/sliku-koja-prikazuje-silovanje-muslimanke-u-bosni-kupio-je-david-bowie-i-sad-ce-je-prvi-put-nakon-20-godina-javno-izloziti>.

JULI

- 6. juli - Dan saradnje (prva subota mjeseca jula)
- 11. juli - Svjetski dan civilnih žrtava rata
- 11. juli - Dan genocida u Srebrenici
- 21. juli - Dan sladoleda

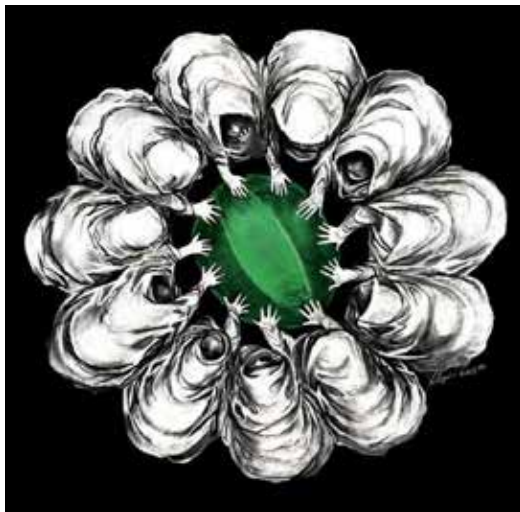

Lotos uspješno sarađuje sa mnogim lokalnim, republičkim i međunarodnim organizacijama. Mi smo otvoreni prema svima koji imaju pozitivne stavove prema ljudima i vole istinu i njeguju toleranciju među svim narodima. Takva jedna organizacija s a kojom smo već godinama u izezotno dobrim odnosima je "CHIESA VALDESE" u Italiji .

U Parisu od 30.06.2021. do 02.07.2021. godine održana je konferencija o jednakosti spolova nakon samita u Pekingu 1995. godine. Konferenciju – forum organizovale su UN uz saradnju mnogih država međunarodnih organizacija i fondacija. Konferencija se zvala “Forum generacija jednakosti”.

Kao svoj prilog ovom međunarodnom događaju Lotos je publikovao monografiju “Uvod u proučavanje i podučavanje humanih odnosa među spolovima”.

U Susret Srebrenici

Srebrenički cvijet

Enes Kopic je na svom crtežu predstavio majke koje su izgubile svoje sinove okupljene oko tabuta. "One su u bijelom kao melec ili anđeli dok na konačan put ispraćaju svoje sinove."

Bijela boja latica cvijeta predstavlja stradanje, zelena boja koja je u središtu cvijeta predstavlja nadu, a 11 latica simboliziraju 11. juli 1995.

JEDANAESTI JULI

DANAS BUDITE TIHI

Selma Hadžihalilović je predstavljala Lotos na godišnjicu genocida u Srebrenici. Na slici je sa prijateljima iz udruženja "Žene u crnom" iz Beograda i slavnim Stašom. U Srebrenici su i ove godine bili naši prijatelji iz "Regio Emilija" – iz ISKOS-a – Itali ja.

Članovi Lotosa su sa velikim zadovoljstvom posjetili fudbalski klub "Čelik" si mbol Grada Zenice.

Naše volonterke dr. Amal i Ula u radnoj i prijateljskoj posjeti udruženju "Naš most" u povodu otvaranja nove likovne izložbe njihovih članova i članica.

Mladi volonteri na promociji knjige, HOMP, Ula, Adin, Amal i Ismail

Izuzetan čovjek, šejh i pisac u oblasti književnosti, politike i tesavvufa
Edin Urijan Kukavica na slici drugi slijeva imao je svoju promociju
romana "Predodređenje" u Zenici. Ekipa Lotosa se slikala sa
uvažanim gostomi uživala u promociji.

Foto D.Muminović

August

- 1. august Međunarodni dan prijateljstva
- 10. august Međunarodni dan lavova – izlet u Pionirsku dolinu
- 12. august Međunarodni dan mladih
- 29. august Dan povelje Kulina Bana

Ispred Lotosa o mentalnom zdravlju je govorila dr. Aiša

Naše tri gracije, seniorke iz Lotosa, Mirjana, Angela i Slavica

dodjeljuje

ZAHVALNICU

Udruženje „Lotos“ Zenica

**za učešće na sajmu
“Mladi poduzetni kreativci”
u okviru obilježavanja
Međunarodnog dana mladih.**

Zenica, 12.08.2021. godine

Predsjednik INPUT-a

Balainovic Adi

Na Bazaru udruženja “Naš most” i Lotos je imao svoj štand.

Naši Lotosovci na bazaru udruženja “Input”

Prijateljski bazar udruženja "Input" okupio je nekoliko udruženja.
Manifestacija je protekla veselo i po lijepom vremenu

Selen najviše slika u ovom položaju. za svaki slučaj ona mora
prokontrolisati vizus. Tako treba da urade i druga djeca.

Projekat "Amal i životne vještine"

Kuhali smo zajedno i poslije sve u zadovoljstvu pojeli. Bilo nam je veselo i veoma lijepo. lotosovci sa članovima udruženja „Budimo prijatelji“ , Mirjana i Zikreta Mustafić.

Gospođa Zekija Rahmanović

Gopođa Merjema Bašić

Povodom Dana prijateljstva naša članica Farisa Alispahić (10 godina) odrezala je svoju divnu kosu i poklonila je djeci oboljeloj od raka.

Ćao svimal! Ja sam Medo Brundo.
Ovo je moj prijatelj, Lisac Forry!

Prijateljstvo, crtala Selina Okanović

Septembar

- 8. septembar Međunarodni dan pismenosti
- 10. septembar Pitch Wise - Sarajevo
- 29. septembar Međunarodni dan gluhih osoba
- 31. septembar – Godišnjica potpisivanja konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije

U suret jeseni

Zajednički izlet svih grupa korisnika Lotosa na Zoo farmu na Smetovima.
Gradska djeca su imala priliku da miluju i hrane konja sitnu živinu vide izbliza i uživaju u druženju.

Meliha je uživala u igranju tenisa i sprijateljila se sa vjernim čuvarom ovog imanja.

Lotosovci u posjeti udruženju "Reaktiv" Zenica

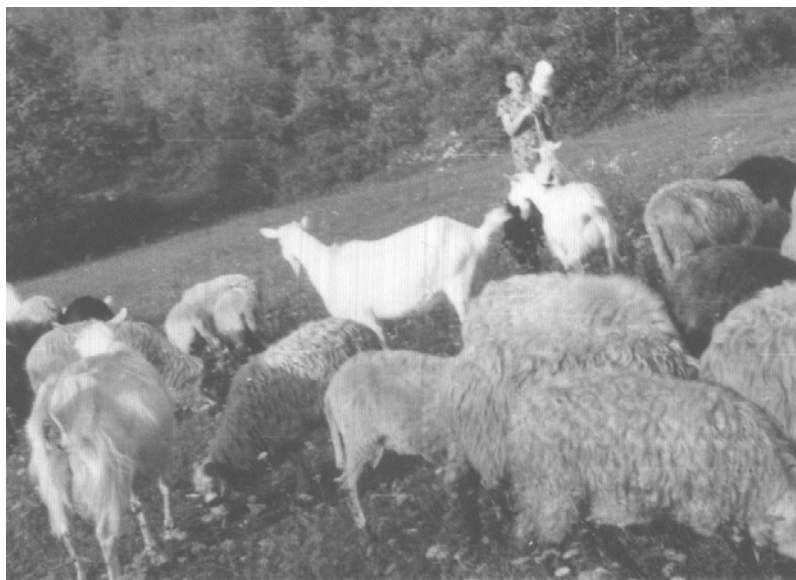
Radionica "dekupaž" – Ajla, Adin, Amar i Ivana

Na kraju mjeseca dobili smo tužnu vijest da je naš nekadašnji korisnik poginuo u Americi. Za Dylana (prvi u sredini) Lotos je bio oaza na kojoj je ispovjedaao svoje jade sazrijevanja i svoje vizije budućnosti.

Oktobar

- 1. oktobar Međunarodni dan kafe
- 1. oktobar Međunarodni dan starih osoba
- 5. oktobar Međunarodni dan djeteta
- 5. oktobar Međunarodni dan učitelja
- 6. oktobar Međunarodni dan disleksije
- 10. oktobar Svjetski dan mentalnog zdravlja – Dan LOTOSA
- 15. oktobar Dan bijelog štapa (dan slijepih)
- 20. oktobar Dan distrofičara
- 22. oktobar Međunarodni dan pažnje posvećene mucanju i govornim manama
- 24. oktobar Dan Ujedinjenih nacija
- 31. oktobar UNICEF-ov dan djece, međunarodni dan šetnje

Lejla Sinanović-Grizović čuva svoje stado i prede. Jedno sretno djetinjstvo joj je dalo snage da izdrži teške trauma koji je nosio II svjetski rat, p rotjerivanje od strane ustaša, boravak na padinama Fruške Gore i sada agresiju na Bosnu i Hercegovinu.

ŽELJA

Da sam Bog d'o' ptica soko

Pa da letim našom Bosnom i Hercegovinom

Pa da gledam polja i planine

Naše rijeke valovite Naše rijeke valovite...

Naše rijeke valovite sa Neretvom

valovitom dugom do mora Puna bistre vode, sivog kamena

sunca toploga, neba plavoga... Zraka čistoga...

Blizu more, blizu i planine

Kud' ćeš ljepše uživanje!

Lejla Grizović-Sinanović

Naša Lejla i dalje stvara lijepe stihove. Imala je sretno djetinjstvo koje joj daje i danas snage. U drugom svjetskom ratu bila je cijela njena porodica protjerana iz Stoca od strane ustaša i poslije lutanja od nemila do nedraga kraj rata je dočekala u selima Fruške Gore, a onda se vratila u Bosnu i Hercegovinu. Od rane mladosti pa do danas se bavi humanitarnim radom.

Gospođa Lejla Sinanović – Grizović i predsjednica Lotosa Mirjana Puđa.

Kafa

Taj topli i mirisni napitak koji je u Evropu stigao iz Jemena postao je pravi model psihoterapije.

Kako u filmovima vidimo na Zapadu se kafa konzumira iz automata i obično je piju pojedinci u vrijeme radne pauze. Kod nas je kafa kolektivni doživljaj i zato se još uvijek malo ljudi obraća psihoterapeutu profesionalcu. Kod nas su ljudi smislili sljedeće etape u pijenju kafe koje se donekle podudaraju etapama u psihoterapeutskom intervjuu.

KAFA

PSIHOTERAPEUTSKI INTERVJU

Dočekuša

Otvaranje intervjuu

Razgovoruša

Vođenje intervjuu

Sikteruša

Zatvaranje psihoterapijskog intervjuu

Razlaz kod rituala kafe je dosta spontan. Međutim zatvaranje intervjuu kod profesionalca psihoterapeuta je dosta težak zadatak i za njega je potrebno iskustvo (zanatske vještine i umjetnost). Čovjeka koji je skidao sedam velova sa svojih duševnih problema mora se zaista vrlo pažljivo opustiti i osposobiti da napusti radni prostor oficijelnog školovanog psihoterapeuta.

Crtež Mahmud Latifić – Oslobođenje 19. i 20. decembar 2020 godine

Lotos, lokvanj, lopoč

Lotos je izuzetna biljka uz koju je vezano bezbroj simbola i opisana je u književnosti od Japana do zapadne Evrope, kao i slikana. Glavni simbol je simbol čistote jer raste u mulju a izlazi cvijet savršene čistoće, tako da je metafora svih životnih nedaća kroz koje mnogo ljudi prolaze i na kraju nalaze svoje sazrijevanje i svoj unutrašnji mir. Po naučnicima to je biljka koja u isto vrijeme ima i pupoljak i cvijet i plod.

Tako nekako i naše Udruženje odgovara ovoj tvrdnji.

Mirjana i gospođa Zora Kratina u našem prostoru. Gospođa Zora izrađuje ikebane od presovanog cvijeća koje Lotos poklanja svojim gostima. Ona nas povremeno informiše o zdravoj prehrani i čita nam tekstove o upotrebi pojedinih ljekovitih biljki.

O, Prinče !

Tek sad poslije Covida
žurim reći dragoj osobi u toku jela,
drage riječi i punim ustima;
neka nam ne promaknu iako o njihovoj slobodi nisam promislila.
Tek sad diše se punim plućima !
Ne bojim se reći
osobi pored mene
što želim i hoću,
bez bojazni da li će me razumjeti.
Čarobne riječi povezujuće struje
između dva bića
u zabranjenoj Covid noći;
vremenu odlučnog nam druženja.
Neopterećeno teče vrijeme puno komplimenata;
bez sujete radim neke stvari
po njegovom nagovoru
ne plašeći se da ću ispasti smiješnom;
kaže, izgledam simpatično!
Ja znam, koliko mi To i On znače
u svakom sekundu ovog post-vremena,
ne dotiču me se posljedice stvari o kojima nisam promislila,
a uradila sam ih,
da li zbog drugih ili od sebe ili mene same.
Tek sad pristajem, prihvatam
da mi se desi ovo-ono, radoznalo i tako znatiželjno!
Sebe vidim prpošno veselom
i divim se neobuzdanosti bezazlenog duha,
a istovremeno nebeskom miru koji mi u tišini sobe
i već stepenicama do iste, sve oprašta .

I Tebi Prinče ! I Tebi Prinče!

Slavica Spremo

Naša Slavica, pjesnikinja i glumica ima sreću da se uvijek iznova zaljubljuje.
Treća životna dob nije tema koju rado spominje.

10. oktobar je svjetki Dan mentalnog zdravlja. To je i Dan Lotosa.
Na radionici tim povodom su učestvovalе djevojke iz Foruma
mladih Naše stranke – sestre Juhić.

Volonterka Ula Smajić ponosno pokazuje svoj index.
Postala je studentica Islamskog pedagoškog fakulteta na odsjeku
Inkluzivna pedagogija. Motiv joj je da svoje praktične vještine dopuni
teoretskim znanjima iz ove oblasti.

Dani psihologije Zeničko-dobojskog kantona

Društvo psihologa FBIH, Podružnica ZE-DO

11.10.2021. – 15.10.2021.

UTORAK

PONEDJELJAK

11.00h – 12.00h

Nermina Vehabović-Rudež: Izricanje psihosocijalnog tretmana počinioca porodičnog nasilja – Multisektorsni okrugli stol.
JU 'Centar za kulturu, sport i informisanje', Kulturni centar Altindag.

12.00h – 13.00h

Edna Dragunić-Husić: Kako komuniciramo? Jezik zmije ili jezik zirafe – radionica.
OŠ Kulinić Bar; Vijeće učenika.

Nermina Vehabović-Rudež
TV Emissija: Dan mentalnog zdravlja.

12.00h – 13.00h

Olivera Đokić, Edina Maslo-Eukva, Edna Dragunić-Husić, Adna Masnopita-Kadrić, Majda Memićević, Elma Avdić

Uloga i značaj rada psihologa u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama (upoznavanje sa Standardima rada psihologa u odgojno-obrazovnim ustanovama Federacije Bosne i Hercegovine).
JU 'Centar za kulturu, sport i informisanje' Kulturni centar Altindag.

13.00h – 14.00h

Emina Hadžihalićević i Duško Bulajić: Prevencija sagorijevanja na poslu – prezentacija.
KFZ Zenica.

SRIJEDA

12.00h – 13.00h

Edna Dragunić-Husić: Kako komuniciramo? Jezik zmije ili jezik zirafe – radionica
OŠ Salvet-beg Bašagić; učenici devetog razreda.

17.00h – 18.00h

Prof.dr.Škelečić Dženan: Društveno nasilje i pojedinac – prezentacija.
Mjesto: Zoom (Meeting link: <https://us02web.zoom.us/j/9681222207>; Meeting ID: 968 122 2207).

18.00h – 19.00h

Ana Abramović: Toksična pozitivnost – prezentacija.
Mjesto: Zoom (Meeting link: <https://us02web.zoom.us/j/9681222207>; Meeting ID: 968 122 2207).

ČETVRTAK

07.45h – 08.00h

Edna Dragunić-Husić: S emocijama na "ti" – radionica.
MSŠ Hazim Šabanović; učenici trećeg razreda.

17.00h – 18.00h

Prof.dr. Aneta Hasanagić: Mentalno zdravlje studenata UNZE u doba pandemije – prezentacija.
Mjesto: Zoom (Meeting link: <https://us02web.zoom.us/j/9681222207>; Meeting ID: 968 122 2207).

18.00h – 19.00h

Medina Ramani-Muhović i Nerina Bolić: Kognitivna fleksibilnost – Soft skills training.
Bicom Systems

19.00h – 20.00h

Emina Hadžihalićević: Konflikti razvodi braka – sindrom otuđenja djece – prezentacija.
Mjesto: Zoom (Meeting link: <https://us02web.zoom.us/j/9681222207>; Meeting ID: 968 122 2207).

PETAK

10.00h – 11.00h

Seđin Habibović: Važnost tehnika disanja – radionica.
Detoks JZU Zavod za bolesti evanosti ZE-DO kantona.

13.00h – 14.00h

Edna Dragunić-Husić: S emocijama na "ti" – radionica.
Gimnazija Visoko; Vijeće učenika.

17.00h – 18.00h

Merlina Ramani – Muhević: Zaštita mentalnog zdravlja na radnom mjestu: osnaživanje zaposlenika – prezentacija.
Mjesto: Zoom (Meeting link: <https://us02web.zoom.us/j/9681222207>; Meeting ID: 968 122 2207).

18.00h – 19.00h

Ana Abramović: Otpor autoritetu i Dunning-Krugerov efekt – prezentacija.
Mjesto: Zoom (Meeting link: <https://us02web.zoom.us/j/9681222207>; Meeting ID: 968 122 2207).

Kontakt: FBIH/Društvo psihologa Federacija Bosne i Hercegovine - Podružnica ZDK

AHMED SAHMAN

Novembar

- 4. novembar Dan potpisa Evropske konvencije o ljudskim pravima
- 16. novembar Međunarodni dan tolerancije
- 19. novembar Međunarodni dan borbe protiv nasilja i zloupotrebe djece
- 20. novembar Deklaracija o pravima djeteta (UN)
- 25. novembar Dan državnosti BiH
- 25. novembar Međunarodni Dan borbe protiv nasilja nad ženama i Dan Univerzalne konvencije o ljudskim pravima.
- 29. novembar Sjećanje na AVNOJ

Na radionici o toleranciji 16. novembra "glavnu ulogu" je imala lutka Afrika.
Radionica je uspješno realizovana.

Na redovnoj konferenciji Koalicije organizacija osoba sa invaliditetom bile su dr. Aiša i Ula Smajić. S njima je i dr. Jung Kar men (u sredini). Dr. Aiša je predložila da prisutni daju punomoć gospodinu Harunu Aliefendićui Selvedinu Dediću da u ime invalidnih osoba mogu stupiti u pregovore sa suprugom pokojnog dr. Milana Marinkovića. Gospođa Lela želi pokloniti vilu ostavštinu dr. Marinkovića koja se nalazi u Herceg Novom u Crnoj Gori nekom uduženju koje okuplja invalidnu djecu i odrasle.

Mojoj domovini Bosni i Hercegovini

Kada pomenu ime moje domovine, u mom umu smjenjuju se slike krvavih borbi, simbol prkosa, slike siročadi i onih koji su na prvoj liniji otpora izgubili živote, mnogi dali dijelove tijela kako bi oslobodili dio svoje zemlje za koju neki rekoše da i nije naša, a svi šuteći i ne progovarajući bili su svjesni da jeste.

Zar nam nepravda nije učinjena činjenicom da moramo ginuti, mi moramo davati živote za pravo slobode koje nam ionako pripada?

Od Borića bana i prvih znanih izvora o Bosni prati nas sjena, krvava...do danas. Duga mučna stoljeća. Moja zemlja je bila ponosna, dostojanstvena i ja moram biti kada govorim o njoj! Zato stojim!

Ne mogu govoriti sjedeći, o zemlji čija borba iziskuje poštovanje, čija historija traži duboku naklonost.

Naša zemlja, o vi, koji me slušate podanici njeni nije državnost dobila na pladnju, ona je to stoljećima sticala

I ta stoljeća sticanja potvrdiše tvoje granice, zemljo, prije 78 godina u Mrkonjić gradu.

Na ovaj dan zaklinjemo ti se ponovo, bit ćemo pod okriljem tvoga neba!

Ovdje smo jer pripadamo tebi, ti si naša jedina domovina.

Naši preci nisu prolijevali krv da bi otišli u nama nepoznat svijet, već da bi ostali.

Ma koliko bilo teško trebamo ostati i boriti se zadnjim atomima snage i ne odustati, baš kao što ti nisi nikada odustala od svog prkosa i želje da budeš svoja i samostalna stoljećima unazad.

Definicija hrabrosti ne ogleda se u tome da zaboravimo, Tebe, domovino, vodeći se slijepim, prividnim osjećajima za BOLJE koje nas odvodi u tuđinu, gdje nas zovu strancima.

Pogotovo mi, mladi, odlazak iz ove zemlje, iz Bosne i Hercegovine je posljednje što nam treba.

Definicija hrabrosti je ostati, boriti se za BOLJE danas i sutra!

Mi, koji to shvatamo, ostat ćemo, grijati se pod Tvojim Suncem, čak i onda kada počnu zaklanjati oblaci, ostat ćemo

SRETAN VAM DAN DRŽAVNOSTI

Autorica: Semra Bukva
studentica prava UNZE

SRETAN DAN DRŽAVNOSTI

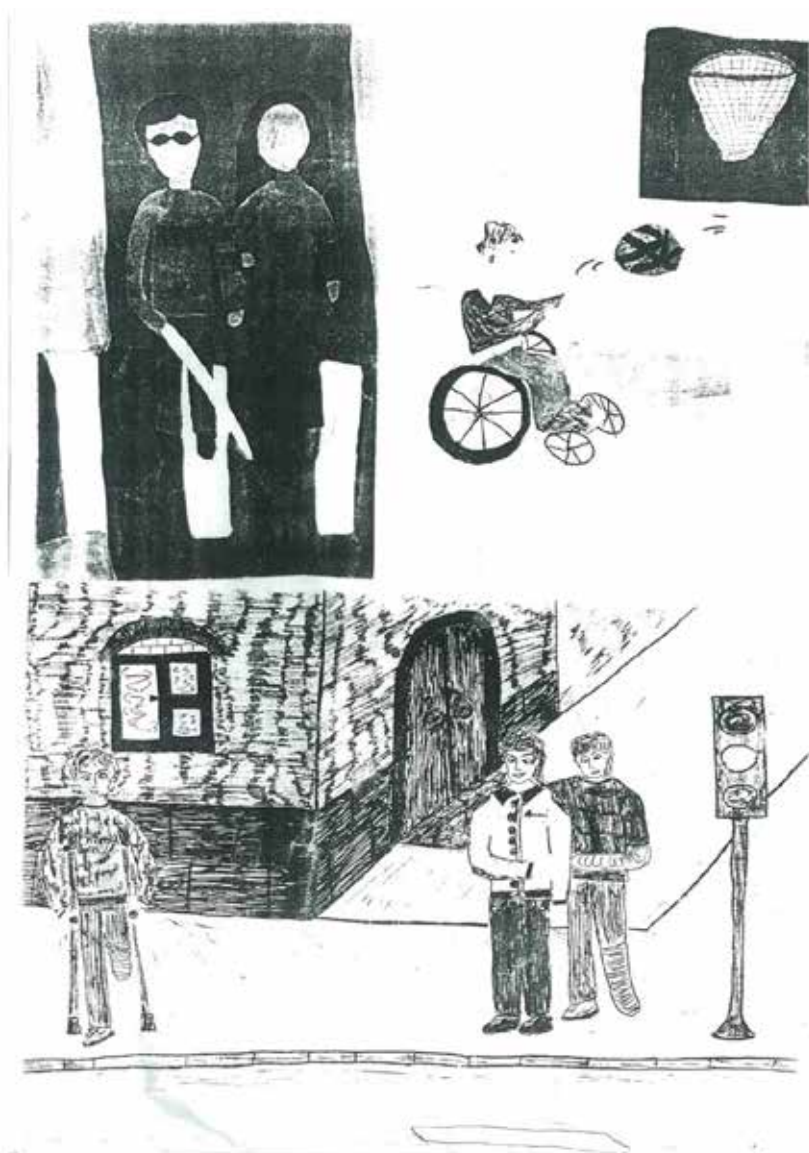
Decembar

- 3. decembar Međunarodni dan osoba sa invaliditetom
- 5. decembar Međunarodni dan volontera za ekonomski i socijalni razvoj
- 8. Dan sjećanja na stradanje žena u ratu u Bosni i Hercegovini
- 10. decembar Dan ljudskih prava, godišnjica potpisivanja Univerzalne deklaracije o pravima čovjeka
- 30. decembar obilježavanje Nove godine u klubu LOTOS

Decembar je mjesec kada mnogobrojne organizacije i udruženja iz NVO sektora i civilnog društva organizuju svečane sastanke na kojima se sa prijateljima i gostima rezimiraju aktivnosti u toku kalendarske godine i obilježavaju svečani datumi.

Na treningu iz nenasilne komunikacije Mirjana Puđa je potvrdila svoje znanje i talenat za uspostavljanje kontakta sa drugim ljudima. Trening je održan u Sarajevu u organizaciji Mreže za izgradnju mira u BiH.

Uz Međunarodni dan invalida sjećamo se crteža naših korisnika u proteklom periodu rada Lotosa.

Gospođa Sadžida Beganović je uvjereni antifašista. Osim što se bori za mir i poštovanje svih ljudi ona divno pjeva i učestvuje u svim našim akcijama i fotografiše ih.

Volonerka Ula Smajić prilikom radionice kuhanja u udruženju "Budimo prijatelji".

Gospođa Zora Kratina je umjetnica u presovanju cvijeća i izvrsna aranžerka suhog cvijeća. Njene proizvode u formi suhih buketa cvijeća poklanjali smo za uspomenu gostima Lotosa iz raznih država.

Semra Bukva

Studentica prava i pjesnikinja, donosi nam mladost i stvaralaštvo u udruženje.

Ne znamo kako će joj biti u životu i hoće li ostati isprepletenost između drhtaja poezije u njoj grube stvarnosti koju će u svojoj profesiji imati svaki dan.

Semrina osjećajnost i stvaralaštvo nas je podsjetilo na jedan zapis dr. Aiše iz studentskog vremena.

Pismo 17 maja 1971.

Bijeli grozd do grozda bogatsvo mirisa širi.

Maj je ... Poslije podne ...

Pogađaš.

Zeleno I bijelo u intimi.

Reci! Da znaš ...

Pogled mi je prikovan
za bagremovu rascvjetalu granu.

Ruku pružim

kroz prozor samo
već dotičem sunce obasjanu
grozdastu bijelu glavu.

Pomisli ...

Kako preko asfalta se miris raznese
sve naše poslove I dnevne brige odnese.

Jutros sam

na ispitu pala. Nezgoda nije mala.

O tome ne mislim.

Bagrem je tu.

Reći ćeš da slab sam đak!

Ne!

Po savjesti svojoj za poziv
teški se spremam
al' sreće sa ispitima nemam ...

Ne mari. Učiću dalje.

Sudska?!

To su tužne priče ... Ubistva
trovanja

zadesi I oružja ...

Problem te sudske (medicine)
za moje pustinjačke snove nije.

Tu je tako mnogo tragedije.

Ljudske strasti u kalu alkohola
daleko

daleko od ljudskog dostojanstva
teški kontraceptivi, olovo ... živa ...

Čedomorstvo

Kako je to daleko od sklada
harmonije

ženinog tijela, psihe.

Porod u polju. Umor.
 Dijete na sisi.
 Zagrljajem svojim
 majka u tren
 posta sijač srti.
 Razluči sad
 da l'zades je to nesretni
 il
 postupak svjesni.
 Znanja za sudsku treba dosta. Priznam ...
 Jošte l snage koje nemam
 čudni jezik da prihvatam.
 Krivični zakonik stoji ...
 Sudac
 pravnik ja nisam.
 Da l' sam pjesnik prvo što naukom se bavi
 žena
 što za ljekara se sprema
 ko će ga znati?!
 Daleko od mojih zjena su ubitstva, nesreće,
 pobačaji.
 Mir i sreću želim dušo svom Zemlji!
 Razum u knjigu gleda
 veli :
 Madam, još ste glupi
 Koliko vam treba spoznati
 nagoni strasti
 svijet pokreću!
 Eros eros, tri puta
 pa Logos
 Alkohol, Ljubav ... Ljubomora
 morfij.
 ... Opijum!? Da.
 Sve su to kulise
 za drame ljudske strašne
 što na ispitu
 l u životu treba
 da su predmet Vaše prakse!
 I tako
 gledam, cvijet bijeli, nježni.

Ljepoti opojnoj ja se predajem ...
Crno potiskujem.
Ispit?
Ispit! Biće!
Još koji dan
malo sreće ...
Još tri kruga fakultetske trke
biće cilj
biće diploma.
Nisi tu
šteta
na trkaću moju stazu da staneš
bodriš vatreno: još tri, još dva
drži!
Još jedan krug ...tjeraj
kroz cilj već trčim ja ...
eto vina,
pjesme
igre
Ostavimo to, ponedjeljak je danas.
Sunčan dan.
Moram knjigama da se vratim
nad slovima da se klatim.
Pišem.
Pišem.
Gledam: to bijelo I zeleno
u intimi
bagrem rascvjetan.
Ostaj zdravo

Aiša S.
studentica medicine

Naše volonterke su i

Duvelek Aiša

profesorica Turskog jezika, poznavatelj internacionalne kuhinje.

Amal Makenzi

je doktorica medicine koja je diplomirala u Alepu u Siriji.

Muračević Emina

je psihologica koja daje podršku sazrijevanju i kognitivnom razvoju naših korisnika. Ona je i izvršna direktorica udruženja "Lotos"

Puđa Mirjana

je nutricionista, voditeljica praktičnog rada. Ona je i predsjednica Skupštine udruženja.

Smailbegović Hadžihalilović Aiša

je specijalista za dječije bolesti i magistar pedagoških nauka. Prim. dr. mr. sc. je sa svojim mužem utemeljitelj udruženja Lotos. Njen poseban interes je razvojna bihevioralna pedijatrija čiji je focus problem učenja i ponašanja.

Vasić Ivana

je diplomirana pravnica, sa izuzetnim talentom za pedagogiju i grupni rad. U šali kažemo da su je u Lotos donijele 2014. velike poplave.

10. decembar je naročito važan datum.

Na taj dan je u Sarajevu svečani događaj povodom dodjele Mirovne nagrade "Goran Bubalo".

Na ovom Međunarodnom danu ljudskih prava prepoznajemo zajednički podržavamo izuzetne napore pojedinaca i obrazovnih institucija koji-e teže obnovi mira, očuvanju promociji pravde i ljudskih prava u Bosni i Hercegovini.

2017. godine Švedski ambasadoru BiH je preda
mirovnu nagradu dr. Aiši Smailbegović Hadžihalilović

Na ovogodišnjem susretu Mreže mira podjele mirovnih nagrada susreli su se i dr. Aiša i stari volonteri Lotosa, Nerdžis Čaplja i Damir Čampara. Oni su svoja temeljna znanja dobili u Zenici i u Lotosu a svoju karijeru uspješno nastavljaju i grade u Sarajevu. Nerdžis je čak predsjednica upravnog odbora organizacije Mreže za izgradnju mira.

Dr. Aiša sa “svojim” džacima Damirom i Nerdžis.

U zdravlju i veselju puni altruizma i motivacije za nova saznanja iz oblasti humanističkih nauka završavamo ovu kalendarsku 2021. godinu.

U proteklom periodu smo realizirali ove projekte:

savjetovalište za mentalno zdravlje
okrugli sto – razgovori o spolnosti
pričaonica
susreti
arboretum
Amal i životne vještine
Bilten br. 24
pleti i prijateljstvo ispleti

U Novoj godini svim našim korisnicima, volonterima i saradnicima želimo uspjeh u radu, zadovoljstvo u radu i dobro zdravlje.

Prim.dr.mr.sci.
Aiša Smailbegović Hadžihalilović
Utemeljica udruženja Lotos

P.S.

U ovom biltenu prezentirali smo čitaocima samo dio naših aktivnosti.

Na kraju tekuće kalendarske 2021. godine možemo sa zadovoljstvom rezimirati naš rad i zaključiti da smo i ove godine uspješno realizirali sve naše planirane aktivnosti.

SRETNU I USPJEŠNU NOVU GODINU Happy and successful New year from Lotos

May the forthcoming holidays
be filled with peace
and may the New Year bring
joy and happiness
to you and yours.

Lotos

Želi Vam

Emina Hadžihalilović-Muračević psihologinja na edukaciji iz kognitivno bihevioralne terapije, izvršna direktorica Udruženja.

Čestitkama za Novu Godinu pridružuju se i članovi našeg Upravnog odbora.

Poruka na kraju ove godine.

Dragi roditelji i staratelji,

ljubite svoje dijete,
grlite svoje dijete, stalno,
neka se osjeća voljeno i zaštićeno,
neka dobro zna da su roditelji uz njega.

Ljubav se ne može dozirati i ne može se reći za danas je dosta, umorni smo.

Nemojte tući svoje dijete, ako je palo, ako je nešto razbilo, ako loše čita, ako loše piše, ako je dobilo jedinicu u školi a Vi želite peticu.

Samo uz jaku i neizmjernu ljubav dijete može izrasti u zrelu i pozitivnu ličnost.

Oslobodite svoje dijete strahova od Vas, od škole, jer će se u budućnosti bojati svoga momka - djevojke, svoga muža, svoga šefa i nikada neće biti u potpunosti JA.

Volite svo je dijete i pružajte mu podršku
u svakom trenutku !

Stručni tim Lotosa

ZAHVALNICA

Udruženje Lotos je neprofitna organizacija, zato nam je ugodna dužnost da zahvalimo svim pojedincima i organizacijama koji su nam svojim znanjem, svojim vremenom, svojim prostorom, savjetom, novcem, dobrovoljnim radom omogućili realizaciju naših ideja.

Emina
Hadžihalilović-Muračević
izvršna direktorica

Beganović Amel

CHIESA VALDESE unione delle chiese metodistee
valdesi

Comitato ISCOS Emilia Romagna – Italija

Delić Mehmed Habab

Diplomatic Winter Bazar

ER. Company d.o.o.

Foto NINO

Grad Zenica

Federalno ministarstvo za rad i socijalnu politiku FBiH (igre na sreću)

Halilović Behisa

Hope and Homes for Children u BiH

Hrustemović Dženana

Hrustić Fahir

Imamović Velida

Jurišić Dražen

Jurišić Ivana – Udruženje Robijaši

Knjižara “Bosanska knjiga”

MABIS d.o.o. Usora

Mandić Džokić Tanja

Marković Senada

MEGA-EM d.o.o. Visoko

Norveška, Vlada Kraljevine Norveške - UNDP

PERO d.o.o. Zenica

Rayex d.o.o. Zenica

Smailbegović Amra

Šahman Lamija

Šahman Fadil

Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK

Zeničko-dobojski kanton

Norwegian Embassy
Sarajevo

Grupa Ivane Vasić je aktivna u kreativnoj radionici

LOTOS DANAS

je nestranačka, neprofitna organizacija koja realizira projekte iz oblasti mentalnog zdravlja. Finansira se simbolično po projektu, u suštini njeguje dobrovoljni rad svojih članova uz filozofiju da se svako dobro djelo nekada vrati.

LOTOS I MLADI

Lotos mladim ljudima ne može ponuditi zaposlenje ili stipendiju ali može pružiti mnogo stvari koje obogaćuju njihov duhovni život. Volonterima lotosa je dostupna obimna literatura, mogućnost da realiziraju vlastite kreativne potencijale, učešće na različitim seminarima, konferencijama i na internacionalnim kampovima za mlade. Do sada su naši volonteri učestvovali na kampovima u Sloveniji, Austriji, Srbiji, Bugarskoj, Makedniji, Italiji, a profesor Vanesa imala je jednogodišnju stipendiju u Japanu.

Mladi u okvirima Lotosa stiču radnu disciplinu interdisciplinarna znanja, iskustvo u komunikaciji sa drugima i stiču niz drugih pozitivnih znanja i vještina.

U Lotosu su nastala 4 diplomatska rada i bezbroj referata učenika osnovnih i srednjih škola.

Takođe Lotos je otvoren za volontere iz drugih zemalja pa smo do sada imali goste iz Danske i USA.

Tim Lotosa

Lotos njeguje multikulturu
Smanjuje tugu
Unutar porodice
Podiže samopoštovanje
Samopouzdanje kod djece
i odraslih

Lotosovi predstavnici su uzeli učešće na sajmu kristala i poludragog kamenja .

Međunarodne nagrade

2016.

Mreža za izgradnju mira
dodjeljuje

**Aiši Smailbegović
Hadžihalilović**
mirovnu nagradu

2016.

za predstavljanje doprinosa u izgradnju mira i promociju ljudskih prava

izdavanje: 10. oktobra 2017.

2017.

Lotos i članovi Lotosa su dobili više nagrada
za svoj socijalni angažman, promociju
altruizma i dobrovoljnog rada.